

La Model ens parla. 113 anys, 13 històries

Resum: Visita museïtzada a l'edifici de la Presó Model de Barcelona a través de 13 històries que resumeixen els seus 113 anys d'ús abans de deixar de funcionar com a centre penitenciari i avançar cap a un nou ús.

Institució impulsora: Departament de Justícia de la Generalitat de Catalunya

Ubicació: Barcelona, Catalunya.

© Fotografia: Pepo Segura

Memòria:

La presó Model no és un museu. Es tracta d'un espai emblemàtic que recentment ha conclòs el seu ús com a centre penitenciari, sense que se sàpiga encara què acollirà en el futur. Abans que això passi, aquesta exposició té per objectiu que la ciutadania pugui visitar l'edifici sense que l'aura de les històries que s'hi han viscut s'hagi perdut de manera que les pugui conèixer. Per això l'exposició conté poc text, poca informació, perquè la visita és experiencial, vivencial. Un dels aspectes més interessants del projecte és que les visites comencen el mateix dia en què l'últim pres va abandonar la Model.

El visitant realitza el recorregut d'un pres que acaba d'entrar a complir condemna. Al pati d'accés s'organitzen els grups per poder entrar i tot seguit creua tres cancells, espais estancs entre dues reixes que actuen com a sistema de seguretat. A continuació s'accedeix a la galeria 5. Aquest és l'espai més simbòlic i escenogràfic, on reconstruïm 13 històries en relació amb l'edifici i els seus presos. Cada cel·la captura un moment, un personatge, un lloc o un fet històric; com una barricada, un afusellament, tortures amb electroshock, o la cel·la on Salvador Puig Antich va passar l'última nit abans de ser executat.

A continuació passem a la galeria 4, en estat original, on podem observar la solemnitat de l'espai arquitectònic, així com la vida quotidiana de les persones que treballaven i habitaven en aquest edifici a través de l'ambientació sonora. En sortir d'aquest espai el visitant es troba amb si mateix, reflectit en un cub de miralls que es troba al pati de la presó, prenent consciència per primera vegada que es troba realment a l'interior d'aquest espai vetat. A l'interior d'aquest cub s'explica la relació de l'edifici amb el seu entorn immediat, i com ha passat de situar-se en la perifèria de la ciutat a integrar-s'hi. L'última galeria recrea el desmantellament de la presó, representat per un estat de ruïnes. En les seves portes, en caixes de llum, apareixen el decret de clausura de la presó i els valors del sistema penitenciari català, assenyalant la importància de la reinserció.

L'última sala és el locutori, on els presos podien conversar durant uns minuts amb els seus familiars i amics. Tot el fons d'aquesta sala s'ha pintat d'un color blau intens, i al final s'ha afegit un compte enrere de 113 anys, com un símbol d'esperança pel compliment de la pena i de retrobament de la llibertat. A les cabines es poden escoltar peces d'àudio que representen les converses furtives entre els milers de persones que es van donar cita en aquest lloc. Finalment a la paqueteria es troben les rajoles sobre les quals es va disposar temps enrere el garrot vil; aquesta secció s'aprofita per acabar amb una reflexió al voltant de la pena de mort com a fracàs de la societat. Sortint pel pati per on entra, el visitant es troba amb la botiga del CIRE, que treballa per la reinserció social satisfactòria de fins a un 70% dels presos de la Model.

Enllaç vídeo:

<http://beteve.cat/preso-model-exposicio-exit/>